

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre . . . 8 korona
Félévre 4 korona
Negyedévre . . . 2 korona
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Az Állatkert új igazgatója.

Serák Károly elhunytá óta az Állatkert igazgatói tisztsége betöltetlenül maradt.

Az állat- és növényhonosító társaság ezt az állást most ismét betöltötte s mint értesülünk, Serák utódjául Lónyay Géza országgyűlési képviselőt, cs. és kir. kamarást szemelték ki. Lónyay Géza már meg is kezdte működését s minden ambícióját az Állatkert reorganizálása érdekében fejté ki. Az utóbbi években a közönség bizalma kezdett elfordulni az Állatkert vezetőségétől s az Állatkert látogatottsága is nagyon megcsappant.

Lónyay Géza igazgató első törekvése arra fog irányulni, hogy a közönség érdeklődését ismét fokozottabb mértékben felkeltse az Állatkert iránt. Viszont a vezetőséget rá fogja bírni, hogy a közönség kívánságainak és követelményeinek

megfelelően az Állatkert színvonalát a külföldiekére emelje. Magát az Állatkertet, mint a kulturális intézmények egyik hathatós eszközét szemléltető és oktató irányban is fejleszteni törekszik.

Lónyay Géza tudásával, széleskörű szakismeretével, világlátottsága tapasztalataival s ambíciója őszinteségével méltán megérdemli a bizalmat és támogatást. Az ő neve, hisszük, új felvirágzást fog jelenteni az Állatkert ügyében.

A közönség részéről felhangzó panaszok nem voltak minden ok nélkül keletkező támadások, az előző igazgatóság csakugyan sokat mulasztott, ha nem is teljes mértékben tölten-

tendő be a közönség óhajta, arra minden körülmények között számítani kell, mint figyelemre méltó irányítóira.

Lónyay Géza.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minőket 30 év óta

MAUTHNER ÖDÖN

császár és királyi udvari szállító
magkereskedésében k a p h a t. <<

Kisgazdák és a gabonaértékesítés.

Az aratási munkálatok a befejezés felé tartanak. Foly a cséplés nagyban és sűrűn esik közbe arról is szó, hogy a termésfölsleget miként váltsuk fel készpénzre. A gazdaember fizetni valói főként erre az időre esedékesek, tehát gondoskodás tárgyát kell, hogy képezze az is, mely uton érhetjük el azt, hogy gabonánkért lehetőleg minél nagyobb árt biztosítsunk magunknak.

A gabonakereskedők, azt lehet mondani, hogy az egész világon és így nálunk is, a kezükbe kaparitották a gabonakereskedelem irányítását. Törekvésük természetesen arra összpontosul, hogy a termelőtől minél olcsóbban vehessék meg a gabonát, és azon, a mennyire csak lehet, nagy hasznot szerezzenek. A vidéki piacon megtörtént már akárhányszor, hogy a gabonakereskedők összebeszéltek és a gazda kénytelen volt oly áron megválni terményétől, a mit a kereskedők megállapítottak.

Ez az állapot bizony szomorú, de a gazdák-nak módjukban áll, hogy segítsenek rajta. Szövetkezzenek, állítsanak fel közös gabonamagtárakat és adják el nagyban a gabonát Budapesten, világpiaci áron. Mivel azonban ilyen magtárszövetkezet létrehozása nem éppen könnyű dolog és az ideai gabonaeladást illetőleg már késő is a szervezkedés, egy másik módját mutatjuk meg olvasóinknak, a melylyel szintén célhoz juthatnak és megszabadulhatnak attól, hogy a vidéki kereskedők rajtuk nyereszkeskedhessenek.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, amely egyik legérdemesebb és életrevalóbb szövetkezeti intézményünk, néhány év óta nagy segédelmére van a kisgazdáknak. Hitelszövetkezeti, fogyasztószövetkezeti, gazdaköri tagoknak, de külön e célra tömörült csoportoknak is elfogadja értékesítésre a terményét és a legelőnyösebb áron adja el a fővárosban. A fővárosi és a vidéki árak között nem ritkán két-három korona különbözet is mutatkozik. Kisgazdáink ezt az árkülönbözetet kihasználhatják és bevételüket szépen emelhetik.

A Mezőgazdák Szövetkezete, mivel kicsiny mennyiség nem bírja el a vasuti költséget, legkevesebb egy teljes vasuti kocsirakományt fogadnak el értékesítésre. Mintát természetesen kell küldeni, de ez könnyű dolog, mert egy község határában ugyanis körülbelül egyforma minőségű gabona terem. Nagyon ajánljuk olvasóinknak, fogadják el a jó szívvvel nyújtott, szövetkezeti,

baráti kezet. Egymással törődni, egymásért munkálkodni és a nemzetet a fejlődés igazi útjára terelni, a szövetkezeti eszmét megismertetni és segélyével a magyart boldoggá tenni, ez legyen mindnyájunk legfőbb törekvése. Gondolkodjunk és cselekedjünk egyöntetűen. Lám a kemény kötelék, hogy összetartja a buzaszálakat; még a forgószelel sem bír vele. De ha elpusztult a kötelék, szanaszét hordja az egyes szálakat a legkisebb szellő is. (Cím: Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V., Alkotmány-utca 31.) —ő—ő.

Nemzeti ellenállás.

A nemzeti ellenállás országos szervezése mindinkább tágabb körökben érvényesül. Eddig a következő törvényhatóságok csatlakoztak szavazatukkal a nemzeti ellentálláshoz:

Vármegyék: 1. Borsod, 2. Pest-Pilis-Solt Kiskun, 3. Jász-Nagykun-Szolnok, 4. Mosony, 5. Abauj-Torna, 6. Csanád, 7. Bács-Bodrog, 8. Arad, 9. Veszprém, 10. Vas, 11. Sáros, 12. Ugocsa, 13. Kisküküllő, 14. Hont, 15. Nógrád, 16. Baranya, 17. Hajdu, 18. Szabolcs, 19. Szi. ágy, 20. Csik, 21. Háromszék, 22. Zala, 23. Somogy, 24. Szepes, 25. Gömör, 26. Maros-Torda, 27. Fejér, 28. Bereg, 29. Békés, 30. Zemplén, 31. Győr. 32. Komárom.

Városok: 1. Budapest, 2. Kecskemét, 3. Székesfehérvár, 4. Pécs, 5. Kassa, 6. Kolozsvár, 7. Sopron, 8. Debrecen, 9. Hódmezővásárhely, 10. Szeged, 11. Szentés, 12. Torda, 13. Makó, 14. Versec, 15. Szabadka, 16. Zombor, 17. Eperjes, 18. Mátészalka, 19. Fiume, 20. Nyitra, 21. Kiskunhalas, 21. Cegléd, 23. Baja, 24. Szatmárnémeti, 25. Diósgyőr, 26. Nagyvárád, 27. Arad, 28. Nyitra, 29. Eger, 30. Selmece, 31. Óbecse, 32. Győr, 33. Marosvásárhely, 34. Félgyháza.

Petőfi emlékezete.

Jött, ragyogott és eltűnt, mint a világűrön keresztül rohanó üstökös.

A hatalmasokat megveti, de az igazi érdem előtt meghajol és magasztalja. Neki csak a bátorság, a vitézség, a szellemi nagyság imponál, csak egy oltára van: a haza, egy istene: a szabadság.

Látnoki lelke előre érezte, hogy a fergeteg el fog vonulni, a véres eláll, de ami követni fogja, az még borzalmasabb lesz. És ekkor odakerül Kiss Sándor ezredes, akit maga Bem küld fölkeresésére. A tábornok hivatja az ő szegény költőjét, az ő kedves fiát. Habozik, tépelődik, végre elhatározza magát, hogy megy.

Bem örömmel fogadja, a hadsereg előtt megöleli és megcsókolja. Bem tudja, hogy kemény csata előtt áll, nem akarja kedvenc költőjét magával vinni, de hiába, a végzet ellenállhatatlanul sodorja a kikerülhetetlen sorsa felé.

Székelykeresztúrról gyalog megy Fehéregyházára s a csata kezdetén csatlakozik a honvédsereghez. Este hatkor a kozákok rohama megdönti a honvédeket, be-

A legjobb minőségű háztartási és gazdasági cikkek, hamisítatlan jó italok a legkedvezőbb árakon a fogyasztási szövetkezetek útján szerezhetők meg. A melyik faluban fogyasztási szövetkezetet akarnak létesíteni, a mozgalom kezdeményezői forduljanak utbaigazításért a

„Hangya“, a Magyar Gazdaszövetség Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetéhez
BUDAPEST. VIII., Baross-utca 10. szám.

kerítik őket, a költő is e halálgűrűbe jut s pilaszurasal a meln menekülni próbál. De *Skiriarin* tabornok eleste miatt az oroszok senkinek se kegyelmeznek, mindenkit levagnak, ledömek.

Holtan senkise latta, eltűnt, mint a pályáját megfutott üstökös. Minek is élt volna tovább? Hivatása betölt; költészete nemzeti riadó volt, a magyar talpra állt s megmutatta, hogy az egyetértés világszerte csodált hatalommá teszi.

Petőfi meghalt ötvenhat évvel ezelőtt, július 31-én, de él műveiben, szellemében, nagyságában a magyar föld levegőjében, mert költészete maga a magyar néplelek virágköntösben, nap sugarból, villámlásból és szivárványból nőtt ősi mentében. És ha most élne s végigtekintene hazáján, gondolatai, amik most teremnének, ismét villámlásai lennének haragos lelkének.

Forradalom Oroszországban.

Augusztus 12-ikére, a trónörökös születésnapjára várják Peterváron a cár manifesztumát a népképviselőlet létezéséről. A törvényjavaslat, a mely a népképviselőlet alapelveit fogja meghatározni, nem lesz a Bulygin-féle törvényjavaslat eredeti alakjában. Ezt a javaslatot a cár elnöklete alatt tartott tanácskozáson jelentékenyen átdolgozták és szabadelvűbb szellemen megváltoztatták. A moszkvai zemsztvo-kongresszus tudvalevőleg erős bírálat alá vette a Bulygin-féle törvényjavaslatot és teljesen használhatatlannak nyitvánította.

A bírálat, melyet a zemsztvo-kongresszus a a törvényjavaslat fő ötöt gyakorolt, lényegesen hozzájárulhatott az említett változtatásokhoz. Ezzel egyuttal utólagos szankeiót nyert volna a kongresszus megtartása is, bár a *Times* azt jelenti, hogy *Trepov* tábornok, ellentétben gróf *Szolszkyval*, a minisztertanács jelenléti elnökével, keményen elítélte a kongresszust. *Miklós* cár ugylátszik nem akarja figyelmen kívül hagyni a zemsztvo-kongresszus bírálatát.

A kongresszus biztos követeléseket is támasztott ugyan a jövő népképviselőre nézve és egy nyugateuropai mintára, felső- és alsóházból álló és lehetőleg általános választói jog alapján nyugvó törvényhozás mellett nyilatkozott, de az augusztus 21-iki kiáltvány aligha fogja ezt a törvényhozást proklamálni, már azért sem, mert a koronatanács a népképviselőletnek nem alapvető kérdéseit, hanem csak részleteket tárgyalt. Az alkotmány proklamálásának a gyorsításához egyébként nagyban hozzájárulhatnak azok a jelentések, amelyek a cár udvarához a kozákok lázongásáról érkeznek. Már az erőszak utolsó menedéke, az autokrata uralom végső fegyvere,

a kozákság sem mutatkozik megbízhatónak: az engedelmeknek, a népképviselőletnek hálalektalanul jönnek kell.

Lázadó kozákok.

Novo Cserkaszban az egész kozák ezred megtagadta, hogy a rendőrség támogatására a „leiső ellenség” ellen tegyen szolgálatot. Az ezred akkor sem engedelmeskedett, amikor távirat érkezett a hadügyminisztertől, hogy a rendet okvet en helyre kell állítani. Lodzban is nagy az elégedetenség a kozákok között. Pottavában két kozáktisztet, kik a felkelőkkel cimboráltak, tartóztattak.

Ez annál fontosabb körülmény, mert a cári hatalom főleg a különböző kiváltságokkal ellátott kozákokra támaszkodott. Ha ez az oszlop is kidül, akkor már csakugyan el kell jönnie az orosz alkotmány idejének.

A tatár-pusztítások mérlege.

Mesrov archimandrita *Lajos Napoleon* herceghez, a Kaukázus kormányzójához emlékiratot intézett a tatárok és örmények pusztításairól. E jelentés szerint a tatárok Nancevan városkában megölték 49 embert, hatot megégették, tizenkettőt megsebesítettek és 195 házat feldúltak. A kár egyedül ebben a kis városban 1.285,361 rubel.

Nahicevan környékén 47 falut megrohantak és 191 majorságot kifosztottak. 48 falut 5000 házzal és 30,000 lelekszámmal rettegésben tartottak, 2342 tanyát kiraboltak, 138 házat felperzseltek. Ezen a vidéken a kár 2.600,000 rubel.

Véres sztrájkok.

Rostokban a Don vidékén sztrájk dul. A munkások forradalmi dalokat énekelve vonulnak végig a városban és tüntetnek a kormány ellen. A sztrájkolók többször megütköztek a kozákokkal, akik lövöldöztek és kancsukával verték szét a tüntetőket. Igen sokan meghaltak és a sebesültek száma is nagy.

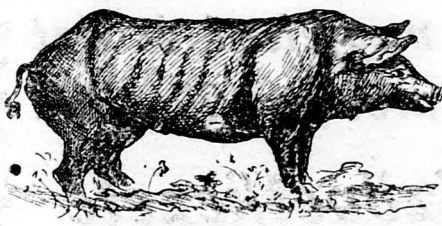
A novoro-siski pályaudvaron véres összeütközés volt a sztrájkoló vasuti munkások és a kozákok között. A munkások sineket fektettek át a pályatesten, hogy megakadályozzák a vonat elindulását. Amikor harmadszori felszólítás után sem hagyták el a pályatestet, a kozákok a munkások közé lőttek. Sokan meghaltak és megsebesültek.

A Potemkin matrózai.

Hivatalosan jelentik, hogy a Potemkin matrózainak Romániában nagyon rosszul megy a dolguk. Többen közülök mint matrózok szolgálnak, mások mezei vagy dokk-munkások. Munkát nagyon nehezen kapnak, mert a munkaadók félnek attól, hogy a belföldi munkásokat megronthatják.

Szíves figyelmébe ajánljuk az igen tisztelt közönségnek a somogyiszilli Szent István gyógyszerészár kitünő hatású készítményeit és pedig:

sertésvész elleni óv- és hizlalóport,

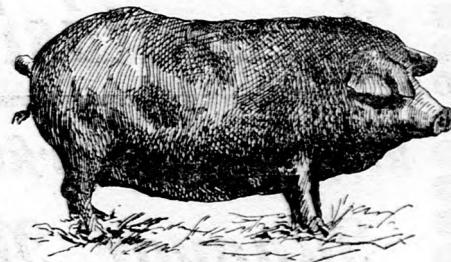

Disznópor használata előtt.

mely rendszeres adagolás mellett nemcsak megakadályozza a sertések különböző betegségeinek fellépését, nagy mértékben fokozza az étvágyát s ennek révén a hizlalást meglepő mértékben elősegíti; hanem kellő időben alkalmazva, az ugyan vezetett sertésvészt is sikeresen gyógyítja. 1 kilogramm ára 1 korona 90 fillér. Ha egész közönség részére történik megrendelés, ennek arányában 20-30 százalék engedmény nyújtatik.

10 kiló megrendelésénél 1 kiló ingyen s az egész küldemény bérmentve!

Köszvény-balzsamot izom, osz és mindennemű osontífusok ellen. Ára egy nagyobb üvegnek 2 korona 50 fillér, kisebb 1 korona 50 fillér.

Disznópor használata után.

Lysol-Sallyt viszketegség és mindennemű bőrbajok ellen. Ára egy fegylenk 3 korona. — **Hajerősítőt** hshullás ellen. Ára egy üvegnek 3 korona 80 fillér és 2 korona 50 fillér. — Ezen szerek kitünő hatásáról számtalan elismerő és hálanyilatkozat tanuskodik.

Megrendelések GYÓGYSZERTAR Somogy-Szill küldendők.

Merénylet a török szultán ellen.

Konstantinápolyból jelentik, hogy *Ferenc József* király megleghangu táviratban gratulált a szultánnak megmenekülése alkalmából. A táviratban a király csodálkozását fejezte ki a szultán bátorsága fölött.

A pénteki szelamlikra rendkívül alapos katonai és rendőri intézkedéseket tettek.

A vizsgálat eddig még mindig nem vezetett eredményre. A merénylő személyét illetőleg a legkalandosabb hírek keringenek, melyek közül azonban egyet sem erősítettek meg. A vizsgálatban több bizottság vesz részt.

A kocsitöredékeket, melyekből bizonyos fontos körülményeket akartak megállapítani, *Nedsib Melhame* volt szófia-i biztos, mostani közmunkaügyi miniszteriumi államtitkár vizsgálja.

A szakadatlan izgató nappali és éjjeli szolgálat és igyekezetének eredménytelensége következtében a fáradt és idegessé lett rendőrség több hibát követett el és ennek tulajdonítható a sok ártatlan ember letartóztatása.

Az orosz-japán háboru.

Különös képet nyújtanak a kelet-ázsiai háborúról és a vele összefüggő eseményekről szóló hírek. Míg az egyik oldalon a békekonferencia előkészületei mindhatározottabb alakot öltenek és *Roosevelt*, a békekötés fáradhatatlan barátja már meg is jósolja, hogy mikor kötnek fegyverszünetet a harcoló hatalmak és mikor várható a béke végleges megkötése, a másik oldalon azt jelzik a táviratok, hogy a hadi műveletek vigan folynak Mandzsuriában is és Koreában is.

Szachalin szigete pedig már ugyszólván teljesen a japánok hatalmában van, *Haraquchi* japán tábornok már szervezi a sziget katonai igazgatását és az orosz közigazgatás megszűnt a szigeten működni. A japánok ugylátszik céltudatosan eszközlik a békefeltételekben a követelt területátengedések biztosítási végrehajtását. *Wittének* és küldött-társainak nem lesz egyéb dolguk, mint befejezett tényeket szentesíteni.

A japán tengerészet vesztesége.

Pontosan megállapított statisztika szerint a japán tengerészet eddigi összes vesztesége 2800 halott és 1661 sebesült.

A nyolcadik japán sereg.

A Ruszkija Vjedomoszti katonai tudósítója jelenti, hogy a japánok Szachalin és az Amur vidékének megszállására egy nyolcadik hadsereget szerveznek.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Kender-szövetkezetek.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, a mely mindig tevékeny támogatója volt a hazai szövetkezeti mozgalmaknak, irányítást kíván nyújtani a kenderszövetkezetek érdekében is. Megiratta az egyesület egyik titkárával azokat a szükséges tudnivalókat, amelyek a kendertermesztő szövetkezetek alakítására és a kender termesztésére vonatkoznak. Magyarország legtöbb vidékén megvannak a sikeres kendertermesztés feltételei. A fonó- és szövőipar nagymérvű fejlődésére van kilátás. Hogy pedig ez a fejlődés megtörténhessék, gondoskodnunk kell megfelelő mennyiségű nyersanyagról. Az ország gazdaságának egyik számottevő jövedelmi forrása lehet a kendertermesztés, ha a figyelmet nagyobb arányban fölkelteni sikerült. A kendertermesztés jövedelmezőségére elég felhozni azt, hogy Bács-megyében a termeszők egyes alkalmas földterületek holdjáért 100—140 korona évi bért is fizetnek és emellett jól megélnek.

Az OMGE egyöntetűen óhajtja ezeket a szövetkezeteket szervezni. A mozgalmat ő indítja meg és az államsegély kieszközlése érdekében, amely a kendertermesztő szövetkezetek részére biztosítva lesz, megteszi a szükséges lépéseket.

Mivel azonban tudjuk azt, hogy csak azok a vidéki, hasonló célra alakult szövetkezetek mutathatnak fel nagyobb eredményeket, amelyeknek megvan az irányító, vezető, tanácsadó központjuk, tervbe van véve a meginduló nagyobb mozgalommal egy „Kenderértékesítő Központi Szövetkezet” létesítése is. Ez a központi szövetkezet venné a kezébe az értékesítés dolgát és így az egyes vidéki szövetkezetek készletének jó elhelyezése előre is biztosítottnak tekinthető. Sokkal előnyösebb ár remélhető mindenestre, mintha a vidéki szövetkezet a maga tájékozatlanságával próbálja megkötni az alkut. Az erők egyesítése itt éppen úgy szükséges, mint másutt és ezzel elérhető az a cél, amelyet ezen fontos gazdasági ág fejlesztéséhez fűzünk. A kendertermesztő szövetkezetek a megalakítandó központtal kapcsolatban ott létesíttetnek, ahol erre a szükséges feltételek megvannak. Különösen pedig ott, ahol valamely víziút előnye is felhasználható. Az érdekelt gazdák (földbirtoko-

**Az aratási és cséplési árjegyzékünk ~
megjelent és azt**

kívánságra bárkinek ingyen s bérmentve megküldjük.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 31. szám.

sok, bérlők és kisgazdák) kötelesek legalább 500 katasztrális hold kendernek a rendszeres termesztésére. Továbbá kötelezettséget vállalnak arra, hogy annyi holdon, ahány üzletrész jegyzésével a szövetkezetben résztvesznek, kendert állandóan természetnek.

A kendertermesztő szövetkezetek központosítása, amelynél az a cél, hogy a hazai szövő- és fonóipar ügyét előmozdítsa, nagyjövőjű kilátásokkal bízik. A keletkező gyárak nagytömegű munkáskezet foglalnak majd le és sok szegény embernek nyújt a feldolgozás keretét. Az OMGE. a szövetkezetek alakítására nézve már elvégezte az előmunkálatokat. Így mi sem áll utjában annak, hogy a termelő szövetkezetek, egyforma alapon, mielőbb megalakuljanak. A községi gazdakörök okosan teszik, hogyha foglalkoznak az eszmével, és a hol a feltételek megvannak, az OMGE.-nél érdeklődnek a kivitel iránt.

—ő.

Szövetkezők oklevele. A Magyar Gazdaszövetég, a szövetkezés terén kifejtett szép eredményű munkásságot megjutalmazandó, a következőknek ítélte az idén diszoklevelet:

Hammer Ferenc tanító, Tájó; Hammer Kálmán plébános, Nagyappony; Nagy Ambrus tanító, Téglás; Boros József tanító, Eftes; Kirschanek Ödön plébános, Baranyaszentistván; Rózsa István cipész, Gödöllő; Benei Béla könyvelő, Atkár; Patyi Péter tanító, Keresztes; Szabó István tanító, Kiskör; Poroszkay Zoltán körjegyző, Kükökháza; Janics Ferenc plébános, Vágkirályfa; Petrusz Pál tanító, Csehbrezóvolkyó; Gyarmati Mihály MAV. előjáró, Kardoskut; Szokoly István tanító, Bussa; Nagy Mihály tanító, Nagylégh; Korány János ev. lelkész, Dobra; Szabó György esperes, Nagyernye; Zsoldos Zsigmond tanító, Szomolya. Valamennyi a szövetkezés tevékeny munkása és igaz örömeinkre szolgál, hogy ez idén ennivel többen vannak azok, akiknek érdemei ily módon ismertetnek el. Reméljük, hogy a kitüntetés buzdításul fog szolgálni nemcsak a kitüntetetteknek, hanem másoknak is, hogy a szövetkezeti eszmét minél hűebben szolgálják.

A bécsi fogyasztó szövetkezet. Egy német ujság érdekes adatokat közöl az első bécsi fogyasztó szövetkezet történetéből. 1861-ben 3 vasuti hivatalnok: Schüller Frigyes, Lehoczky Ervin és Sambuc Gyula alakította mint a vasutasok fogyasztó szövetkezetét. Az alaptőke nemcsak az üzletrészek, hanem adományok révén is gyűlt össze. Így a Déli vasúttársaság 2000 forinttal járult hozzá az alaptőke növeléséhez. 1862-ben a szövetkezetnek 256 tagja volt. Nehéz esztendő következtek, de az igazgatóság feladatának magaslatán állott. Lemondtak fizetéseikről és az osztalékról és így 1873-ban sikerült 729 szövetkezeti tagnak 5% osztalékot fizetni üzletrészüket után. Hogy

a tagok minő ragaszkodással viseltettek a szövetkezet iránt, mutatja az, hogy ugyanebben az évben 718 ezer korona értékű árut vásároltak a szövetkezetnél. Ettől kezdve rohamos emelkedés állott be. 1878-ban a tagok száma 6858, a szövetkezeti boltok száma hat, a forgalom 2.302.900 korona, a tartaléktőke 144.900. Egy üzletrész értéke tíz koronában állapított meg. 1904-ben a tagok száma 417.000, a fiókoké 18, az üzleti forgalom 12 millió s a kiosztott osztalék 710 ezer korona. A szövetkezetnek van pék-műhelye, szövetkezeti pincéi, széntelege, és fügekávégára. Van azonkívül nyugdíjintézete is, amelyhez a szövetkezet hivatalnokai befizetéséből már eddig összegyűlt 42.000 korona.

Hollandiai szövetkezet. A hágai Eigen Hulp szövetkezet most töltötte be fennállásának 27-ik évét. 1904. évi jelentése 8016 tagot mutat fel, 4 millió frank értékű üzletforgalmat és 600 ezer franknyi osztalékot, megjegyezvén, hogy egy üzletrész után 13¹/₂%-ot fizettek. A szövetkezetnek van élet- és tűzbiztosító osztálya, takaré- és hitelszövetkezete, nyomdája és a hivatalnokok segélyegylete 958 ezer frank vagyonnal bir. Az utolsó évben 22 ezer frankot esatoltak ehhez az alaphoz.

Divatos koldus.

Koldus: Egy kis segílyt kérek nagyságos ur!

Ur: Nincs apró pénzem.

Koldus: Akkor mondjon bár egy biztos, jó tippet a legközelebbi lóversenyre.

Élelmi szerek értékesítését eszközözik az előírt % mellett. Fevilágosítást és csomagolási utasítást ingyen nyújt tag- és nem tagoknak.

Azonnali készpénz-
V elszámolás.

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ
SZÖVETKEZETE

HATÓSÁGI KÖZVETITŐ

Budapest Székesfőváros Központi Vásárcsarnokában.
SÜRGÖNYCZIM: AURORA—BUDAPEST.

Értékesítésre elfogad: V
Husnemüket, füstölt
ust, vadakat, szárnyasok-
kat — élő és leőt állapot-
ban, tojást, vaját, halat,
burgonyát, káposztát, zöldség-
féleket, gyümölcsöt stb

• MI UJSÁG? •

József kir. herceg tüzoltó fővédnök.

A liptó-tarnóci önkéntes tüzoltó egyesületnek 26 éven át volt a fővédnöke néhai József főherceg. Az egyesület most az elhunyt főherceg fiának, József kir. hercegnek ajánlotta föl a fővédnökséget, s a királyi herceg udvari titkára értesítette az egyesület vezetőségét, hogy ő fensége a tisztséget elfogadta.

Petőfi-ünnep Almádiban. Petőfi Sándor halálának évfordulóján a siófoki sporttelep Almádiba kirándulást rendezett s itt kegyeletes ünnep kapcsán megkoszorozta Petőfi szobrát. A kirándulókat, akik Salamon igazgató vezetésével háromszázan érkeztek, Almádiban Ováry Ferenc dr. országgyűlési képviselő fogadta. A vendégek Petőfi szobrán kívül megkoszorozták Kossuth Lajos szobrát is, a hol Glósz Alice és Löwinger Berta hazafias költeményeket szavaltak. Végül elénekelték a Himnuszt és a Szózatot.

A képviselőház a nagyszécsényi Rákóczi ünnepen. A nógrádmegyei Nagyszécsényben ez év szeptember hónap 12-én a vármegye közönsége Rákóczi-ünnepet rendez abból az alkalomból, hogy a magyar rendek 1705. szeptember 12-én Nagyszécsényben II. Rákóczi Ferencet fejedelemnek kiáltották ki. Az országos ünnepre, amely rendkívül fényesnek ígérkezik, Nógrádmegye törvényhatósága meghívta a képviselőházat is és a meghívólevél most érkezett a képviselőház irodájába. A képviselőház elnöksége legközelebb felhívást intéz a képviselőház tagjaihoz, hogy a hazafias ünnepen mennél nagyobb számban vegyenek részt.

Nyolcvanezer korona az aradi Kossuth-szoborra. Az aradi Kossuth-asztaltársaság tegnapi ülésén megállapították, hogy eddig közel nyolcvanezer korona gyűlt össze az aradi Kossuth szoborra. A még hiányzó huszezer koronának társadalmi uton való összegyűjtésére a város hazafias hölgyeit kéri meg.

A Lánchid javítása. Az öreg Lánchid új köntöst kap. A hidat újra festik s annak munkálatait már meg is kezdték. A festési munkálatok mintegy negyven napig tartanak s azok költségei 5876 koronába kerülnek. Az elhasználandó festék 3500—4000 korona értékű. A hidat utoljára 1898-ban festették be s így a mostani befestés onnan van, hogy szó volt a hid teljes átalakításáról, ami azonban elmaradt. Ennélfogva a hid renoválása két évet késett. A munkálatokkal 16 mázolósegéd van elfoglalva.

Halálos csónakázás. Törökbecséről írják, hogy Popovits György m. kir. adótiszt pénteken csónakázás közben a Tiszába fuladt. Popovits, Terzin Dusan irnokkal együtt megfürdött, majd csónakba ültek s mivel mindketten előzőleg ittak és mámorosak voltak, a csónak minduntalan veszedelmes ringatózásba jött. Egyszerre Popovits kabátja kiesett a csónakból, mire ez utána kapott, kibukott és nyomtalanul eltűnt

a vízben. Holttestét csak estefelé fogták ki a folyóból. Popovits neje halálos betegen fekszik s még nem is sejti a szerencsétlenséget.

Érdekes évkönyv. Érdekes tartalmu évkönyvben számolt be a marosvásárhelyi Székely-Társaság 100-ik összejövetele alkalmából addigi működéséről, feltárva benne a székely kérdés történelmi fejlődését. Kiváló becsüvé teszi e művet a nagy gonddal egybeállított repertorium, mely az összes székely vonatkozásu művek jegyzékét tartalmazza. Az évkönyvet 1 korona beküldése ellenében a társaság portómentesen küldi meg. Ajánljuk az érdeklődők figyelmébe.

Kiderült régi bűn. Nehány évvel ezelőtt rejtelmes gyilkosság történt Bokszeg községben. Kifogták a Körösből egy Miklós Koszta nevű bokszegi földmives fiatal feleségét s a boncolás alkalmával megállapították, hogy az asszonyt előbb megfojtották s csak azután dobták a vízbe. A csendőrség nyomban megindította a nyomozást a gyilkosok kézrekerítésére, de eredménytelenül. Most kiderítették a csendőrök, hogy az asszonyt maga az ura gyilkolta meg egy Kriszán János nevű földmives segítségével. A gyilkost már letartóztatták.

Uj robbanószer. Birminghamban egy gyár alkalmazottja új robbanóanyagot talált fel, amely hatás tekintetében minden eddig ismert robbanószer felülmul. Az új robbanószer a nyilvánosság előtt a napokban mutatták be a hadügyminiszterium, a nati kormány, Japán, Oroszország, Olaszország, Chile és Törökország képviselőinek jelenlétében a Birminghamhoz közel eső Wittonban. A robbanószer neve: *avit*, tulajdonképen a cordite-nak javítása, amely régóta használatban van az angol hadseregben. Az új por füsttelen és főelőnye nagyobb robbanó erején kívül az időjárás változásaival szemben való nagyobb állandóságában és szilárdságában rejlik. A célzás, minthogy jóval nagyobb kezdősebességet ad a lövegnek, mint az eddig ismert anyagok, vele biztosabb, mint más robbanóanyagokkal. A robbantás vagy lövés által okozott láng halvány violaszínű, ennél fogva éjjel is alig látható. Mindez előnyök alapján a katonai szakértők „nagy jövőt” jósoltak az *avit*-nak.

Roosevelt Alice Tokióban. Zajos ünneplésben van része az amerikai elnök leányának Tokióban, ahol jelenleg tartózkodik. Roosevelt Alicet három nappal ezelőtt meglátogatta a lakásán Oyama marsal felesége, akinek látogatását még aznap délután viszonzta az elnök leánya. Miközben Oyamánénál volt, szállodai lakásán megjelent Ito márki felesége, aki névjegyt hagyta ott. Roosevelt Alice tiszteletére július 26-án nagy ünnepség volt az egyik tokiói parkban. Az ünnepségre ezernél több vendég volt hivatalos, köztük a japáni kabinetnek valamennyi tagja. Mr. Gison, az Egyesült-Államok tokiói követe beszédet is mondott, amelyben azonban nem terjeszkedett ki az orosz-japáni háboru eseményeire. A beszéd befejeztével Roosevelt Alice háromszoros „banzáj“-t kiáltott, amit a japániak tapsorkánnal fogadtak. A szép Alice június 29-én hagyta el Tokiót. A bucsuzáshoz hatalmas embertömeg sereglett össze a pályaudvaron és még az utolsó pecekben is apró ajándéktárgyakat, csecsebecségeket dobtak be a vagon ablakán Roosevelt Alicenek, aki egy csapásra jobban meg tudta hódítani a fürge kis nipponokat, mint az egész nagy orosz armádia.

A szepesváraljai tűzvész. Szepesváralja és Kolbach községekben szombaton nagy tűz pusztított. A tűz Szepesváralján délután öt órakor keletkezett. A vasúti vendéglő mellett eddig ismeretlen okból egy ház kigyuladt s néhány perc alatt hihetetlen gyorsasággal terjedt tova a zsindelyes háztetőkön. A szepesváraljai tűzoltóság kezdetben menteni igyekezett, de a nagy szélvész miatt kísérletét abbahagyta, mert a tűz egyszerre több helyütt keletkezett, a zsarátnok a szélről kergetve itt is, ott is gyújtott s a tűzoltók inkább saját otthonuk megmentésén fáradoztak. A tűzvesztről azonnal értesítették a szomszédos Krompach és Igló tűzoltóságát, amely teljes felszereléssel sietett a szerencsétlenség helyére. Ekkor azonban a vasutól kezdve a patakig terjedő utcák házai teljes lángtengerben voltak, úgy, hogy a szűk utcákon a tüzet lehetetlen volt megközelíteni. A mentés már most a belváros megmentésére irányult és sikerült is a hidon túli házakat annyira locsolni, hogy a tűz tovább nem terjedhetett. Habár a szélvész a tüzes esővákát szerteszét hordta, de a város népe, a házak tetőjét megszállta s így ha el is hullt egy-egy parázs, azt azonnal eloltották. Összesen 257 ház pusztult el, nagyrésztben az ugynevezett elővárosban, ahol a szegényebb nép lakott. A nyomor óriási, mert a lakóknak a szó legszorosabb értelmében semmije se maradt. Egész házsoroknak csak a nyoma van. Mindennél szomorubb azonban, hogy a tűzvész emberéletet is követelt. Kilenc ember megszenesedett holttestét találták meg a romok között. A Szepesváraljától negyedóránnyira fekvő Kolbach község a repülő tüzesóvákától szintén kigyuladt, s még mielőtt valamit is lehetett volna segíteni, 34 ház leégett. A segítő-akciót megyezszerzte megindították.

A gazdasági munkás- és cselédség-pénztár nevének megváltoztatása iránt fog úgy az intézethez, mint a földmivvelésügyi kormányhoz felterjesztést tenni a Veszprémmegyei Gazdasági Egyesület, mely arra a kellemetlen tapasztalatra jutott, hogy hiába fejt ki a pénztár érdekében a legmesszebbmenő propagandát a kisgazdák körében, bár teljesen megértik és méltányolják az intézmény előnyeit, tagul nem akarnak belépni, mert mint mindenfelé önérzézetesen hangoztatják ők nem „cselédek“, tehát nem lesznek tagjai a cselédpénztárnak. Az egyesület az új intézmény címéül „Gazdálkodók segély- és nyugdíjintézete“ címet ajánlja.

A komádi népies mintagazdaság.

Többször volt alkalmunk *Darányi* volt földmivvelési miniszter által létesített mintagazdaságok bemutatására. Az újabb létesített népies mintagazdaságok közül ez alkalommal a komádit mutatjuk be szóval és képekben.

A jelzett népies mintagazdaság, melynek tulajdonosa K. Szücs János komádi lakos mintagazda, az 1900. év őszén létesített és ez évi június 25-én a biharvármegyei kisgazdáknak is bemutatták alkalmas gazdasági előadások kíséretében.

A terület jó része nehezen mivelhető szikes talaj, melyet a kataszteri beosztás a IV., V. és VI. oszt. földek sorába osztályozott. Lehetett volna Bihar vármegyében bizonyára sokkal jobb talaju birtokot is e célra találni, de igen helyesen választotta a vármegye gazdasági egyesülete éppen ezt a birtokot, mert itt volt bebizonyítható, hogy az okszerű gazdálkodás, helyes művelés, mélyszántás, kellő trágyázás és jó vetőmag alkalmazása mellett milyen eredményeket lehet ilyen mostoha talajviszonyok mellett is elérni. Legjobbán beigazolta ezt a tavalyi általánosan ismert rossz esztendő, midőn a szomszédok őseitől átöröklött gazdálkodásával elért alig 3—4—5 q.-ás termékekkel szemben a mintagazdaság 10 q. buza, 7 q. árpa-, 125 q. takarmányrépa- és 15 q.-ás lucerna-termést adott.

A mintagazda 5 évvel ezelőtt csak 4, alig számbavehető kezdetleges talajmivvelő eszközzel és a legszükségesebb különféle egyszerű, kisebb gazdasági eszközökkel rendelkezett, ma az akkori eszközökön felül új gépekkel, jókarban tartott kitűnő talajmivvelő eszközökkel dicsekedhetik.

A törekvő mintagazda saját erejéből, jobb megélhetésének biztosítására megszerzett a MÁV. budapesti gépgyárából részletfizetésre 10,000 koronáért egy gőzeséplő-készletet, melynek árából már egy évi kereset után több mint felét képes volt törleszteni. Állatállománya a gazdaság beállításakor az 1900. év őszén 6 drb, bár akkor is kifogástalan minőségű magyar fajta ökör, 1 drb magyar fajta tehén, 1 drb 1³/₄ éves tinó és 3 drb igen jó anyagu lóból állott. A kifogástalan minőség s a jó anyagmegválasztás már akkor is mutatta a mintagazdának a tenyésztési ágak iránti különös előszeretétét. Azóta állatállománya az akkori 11 darabról 43 darabra emelkedett, eltekintve mintegy 200 darabra tehető langján, valamint plimut tyukfélét, pekingi kacsá és emdeni ludaitól.

Baromfiállományához állami segélyképen jutott a gödöllői fajbaromfi-telepről.

A mintagazdának, midőn gazdaságának mintagazdasággá történt fejlesztésére vállalkozott, alig volt jószága, földjeinek jó megmunkálásához alig értett s mint kisebb erővel bíró szomszédos gazdátársai, csak turta a talajt. Ma vetései 2—3-szori kellő mélységben alkalmazott szántáshoz jutnak s míg

Gazdasági kereskedelmi és ipar-bank Részv.-Társ.

Budapesten, Múzeum-körút 19.

BANKOSZTÁLYA

utján törlesztéses jelzálogkölcsönt földbirtokokra, továbbá városi bérházakra legelőnyösebb feltételek mellett és leggyorsabban bonyolít le az érték legmagasabb arányáig. Megkeresésnél beküldendő a telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv.

VÁLTÓ-

kölcsönt gazdáknak, birtokosoknak, gazdasági szöveteknek,

KÖLCSÖNT

sorsjegyekre, értékpapírokra és vidéki takarékpénztári részvényekre a legelőnyösebb módon eszközöl.

GÉPOSZTÁLYA

utján szállít csakis elsőrendű gyártmányban legkedvezőbb fizetési feltételek mellett:

Gazdasági gépeket,
Gőzeséplő-készleteket,
Tolókerek-rendszerű vetőgépeket,
Egyetemes acél-ekéket,
Gazdasági malomberendezéseket,
Tejgazdasági gépeket,
Fűrészyári berendezéseket,
Szecskavágók,
Répavágók, Mörzsolók, Darálókat.

Arjegyék, költségvetés, szakyszerű felvilágosítás ingyen.

Gazdasági egyesületeknek, valamint községi szövetkezeteknek tömeges megrendelésnél rendkívül kedvezményes árak és feltételek.

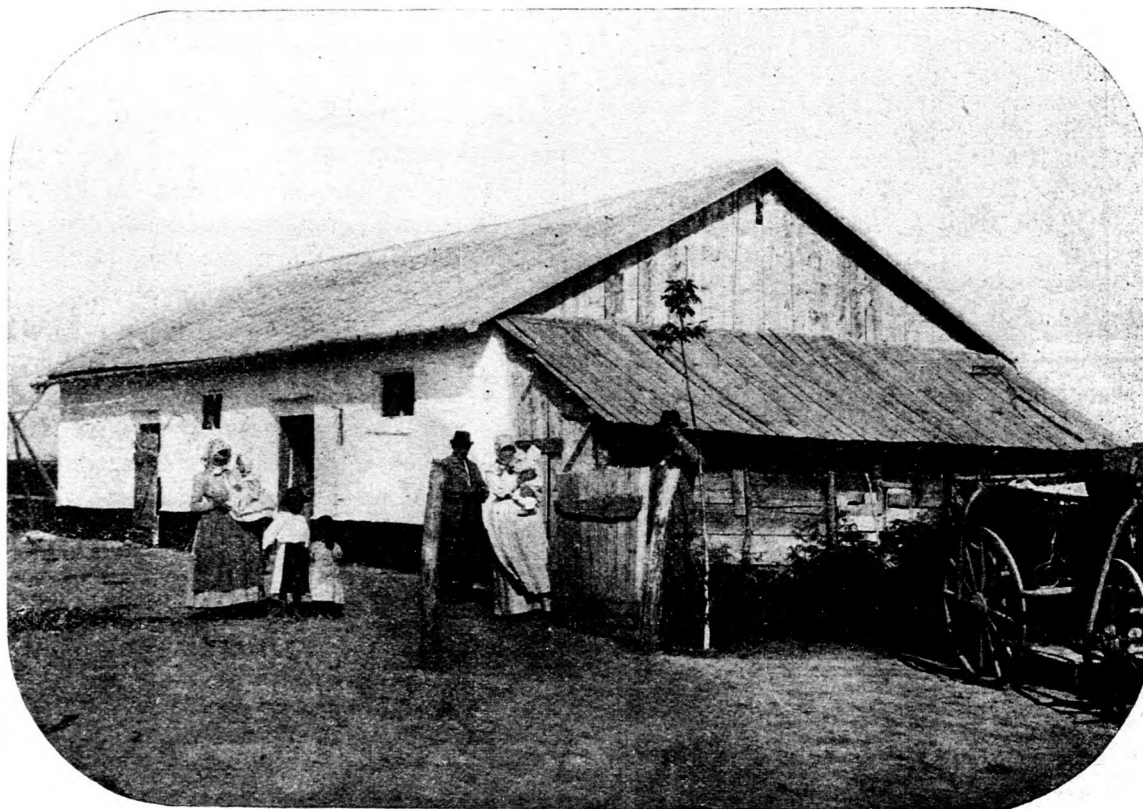
A komádi népies mintagazdaság régi viskó és a tatarozott istállója.

azelőtt földjei csak 5—6 évben egyszer trágyáz-
tattak, addig ma 3 évenkénti kellő trágyázásban
részesülnek.

A mintagazdaság területe beállításakor csak 24

hold 274 □-öl volt s ez a terület az eltelt öt év alatt
vétél útján 31 hold 956 □-öltre szaporodott fel.

A termőterület a terepviszonyokhoz képest 7
különböző nagyságu táblára lett osztva, melyre a

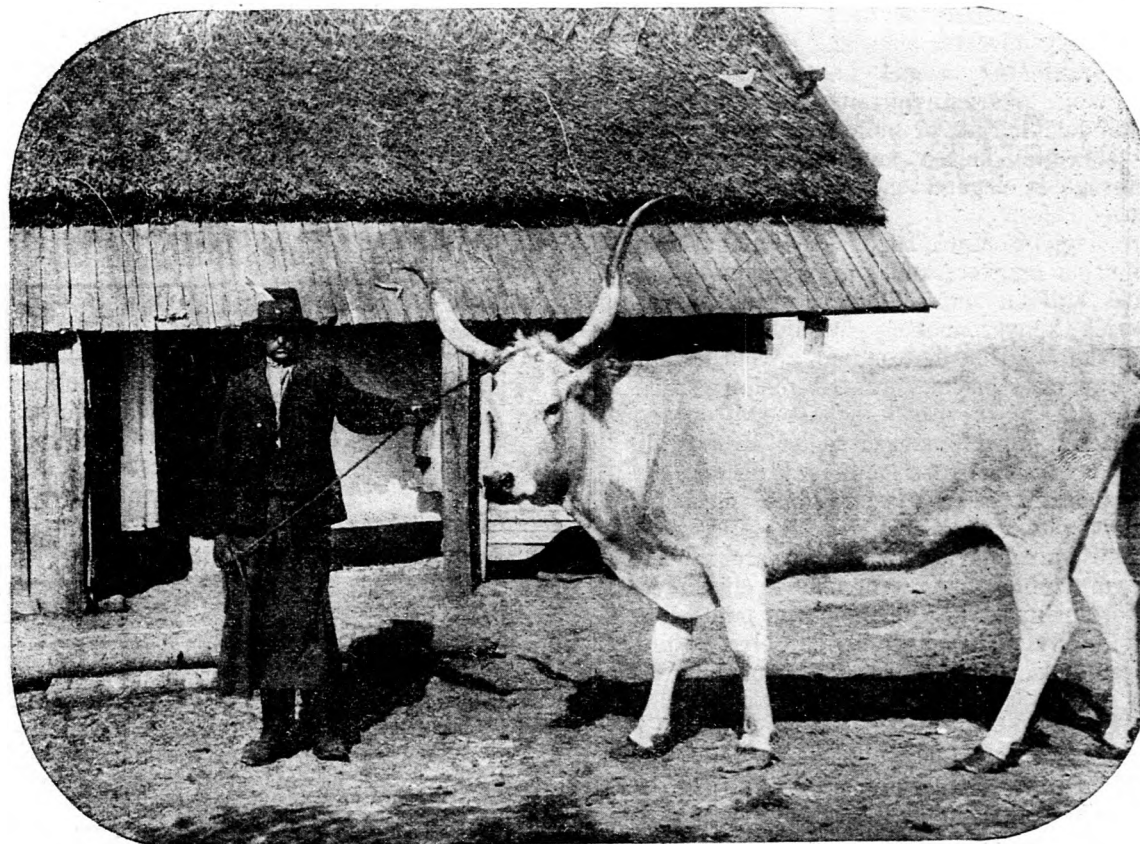
A komádi mintagazdaság államsegélyvel épített modern istállója.

A mintagazdaság 2 éves csikaja.

következő két vetésforgó állapotot meg. A szikes területen kettős fordulóval fele részben őszi kalászos s fele részben takarmány. A többi részben 3-as fordulóval tengeri trágyázva, őszi buza és tengeri el-

tekintve a tanya körül elterülő egy holdnyi területtől, melyen állandóan lucerna természetik. A mintagazdaságról Hanslián E. takarékpénztári könyvelő által felvett fényképek közül bemutatunk néhányat.

A mintagazdaság 3-szor díjazott erdélyi magyarfajta 8 éves tehene (vás. : Wenckheim gróf-féle uradalomból).

GAZDASÁGI DOLGOK.

Hogy védekezzünk a peronospora ellen.

A peronospora szőlőtermesztésünknek azon gombaellensége, mely szőlőinkben lépten-nyomon szokott jelentkezni; kártételeit fellépésétől, május végétől egész a szüretig szokta folytatni. A gombának ezen hosszú időn keresztül mutatózó és jelentékeny pusztításokat okozó megjelenése ellen manapság védekezni tudunk eredményesen, ha idejekorán permetezzük szőlőinket rézvegyületekkel okszerűen. A permetezésre használt rézvegyületek és keverékek közül a legjobb és használatra legalkalmasabb a rézgálic (kékgálic), melyet mészzoldattal keverve szoktunk alkalmazni. A permetezésre 1 és 2 százalékos oldatot használnak, vagyis száz liter vízre 1, illetve 2 kg. rézgálicot és egelett meszet használnak. A permetezés a virágzás előtt és után kell, hogy történjék. A második permetezés és a szüret közötti időben permetezzük harmad-szor, rendszeresen augusztus közepén; legfeljebb a csemege-szőlők tövét hagyjuk ki. Egyes esetekben többször is permetezzünk. A permetezésnél ügyelni kell, hogy a szőlő minden hozzáférhető zöld része be legyen permetezve. A szőlősorok minden oldalról megpermeteztesenek. A munkás a permetezőt ne tartsa közel a tőkéhez. Esőben és esős időben nem szabad permetezni. Közvetlenül a kötözés után ne permetezzünk. A tulajtás szőlőben a munkás lefelé ne permetezzen. A permetezést, tekintettel arra, hogy a peronospora az egész tenyészidőn át folyton terjed, kívánatos, hogy az minden szőlőben megfelelő módon legyen végrehajtva.

Tarlóba vethető takarmánynövény.

Azon szálas takarmánynövények között, melyek egész július közepéig elvetve még az ősz beálltaig kifejlődnek és lekaszálhatók: foglal helyet a mohar. A mohar egyike azon takarmánynövényeknek, melyek a szárazságot igen jól kibírják. A mohar ha akár a vetés előtt, akár a vetés után kelése közben esőt kap, ki-elégítő jó minőségű és elegendő mennyiségű takarmányt szolgáltat.

A vetésre legjobb a mi közönséges moharunkat felhasználni, mert a magkereskedők árjegyzékeiben szereplő különböző külföldi moharfajták hosszú tenyészidejük, igényesek, kényesebbek és durvább, rostosabb takarmányt adnak. A közönséges mohar a vetéstől számítva 70—80 nap alatt használható. A mohart sorbavető géppel 11—12 cm.-re vessük, sohase mélyen, legfeljebb 1½ cm.-re. A vetőmagszükséglet katasztrális holdanként 25 liter, célszerű lesz a mag jó csiraképeségéről meggyőződést szerezni és rossz minőségű magot egyáltalában nem vetni.

A tarlóvetés alkalmával maggal takarékoskodni egyáltalában nem szabad, mert a növény ilyenkor kedvezőtlenebb körülmények között fejlődik, mintha az rendes időben lesz vetve. Az ilyen módon elvetett mohart akkor használjuk, a mikor az kihányta fejét. A mohart zölden csak a legkritkább esetekben (csak szükség esetében) takarmányozzák fel. Szénává könnyen szárítható. A szárítás alkalmával bátran forgatható, mert levélrészei nem töredeznek le és így gyorsan is szárítható. A mohar termésmennyiségére befolyást gyakorol az, ha az előveteménye istálló- vagy műtrágyázva volt. A mohar termése katasztrális holdanként változhatik 10—30 mm. között.

A köles és fehér mustár.

A köles és fehér mustár a tarlóba vethető takarmánynövények közé sorozható, mint olyan, mely részint gyors fejlődésénél fogva, részint pedig szárazsággal szemben ellentálló képességénél fogva mint tarlóba vethető zöldtakarmány, illetve szénává szárítható takarmány érdemel figyelmet. A kölest, jól lehet, terebélyesebb fejlődésű növény, mégis szűk és zárt sorokba vetjük, mert így jobban fejlődik. A vetés sortávola 11—12 cm. katasztr. holdanként 20—25 liter magot vetünk 1—2 cm. mélyre. A köles vetésére leghelyesebb, ha a közönséges kölest használjuk, mely a mi viszonyaink között teljesen beválk. A köles, mint zöldtakarmány és mint szénává szárított takarmány is etethető. A kaszál s ideje e érkezett, a mint bugáját kezni kihányani. A szénává való szárításra csak kedvező időjárás mellett ajánlható, mert nehezen szárad. Ha az időjárás nyirkos, vagy földön feletetni, vagy pedig beszénaboglyázni. A műtrágyák közül a foszforsavat tartalmazókat hálálja meg. A fehér mustár gyors fejlődésénél fogva tarlóba vetve mint zöldtakarmány érdemel figyelmet. 6—7 hét alatt kifejlődik annyira, hogy kaszálható. Teljes kifejlődése azonban csak akkor következik be, ha úgy vetéskor, mint pedig fejlődése közben eső kap. Száraz földbe vetni nem érdemes, mert a bolhák tönkre teszik. Vetni 11—12 cm.-re kat. holdanként 20—25 litert szoktak. Kaszálni a virágzás elején kell, mert könnyen elvénül, és ilyenkor az állat nem szívesen eszi. Fejlődésének előmozdítására nedvesebb éghajlat alattaszuperfoszfát és chilisalétrom kedvezően alkalmazható.

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyáranak
vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

EGYETEMES ACZÉLEKÉK.

Tiszta aczélanyag
saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégelyaczél-ekéfej.

Pánczélaczél-kormánylemezek.

Magasított aczél-ekéfej.

Porvédő kerekek.

Aczél gerendely.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró
taligát szállítunk.

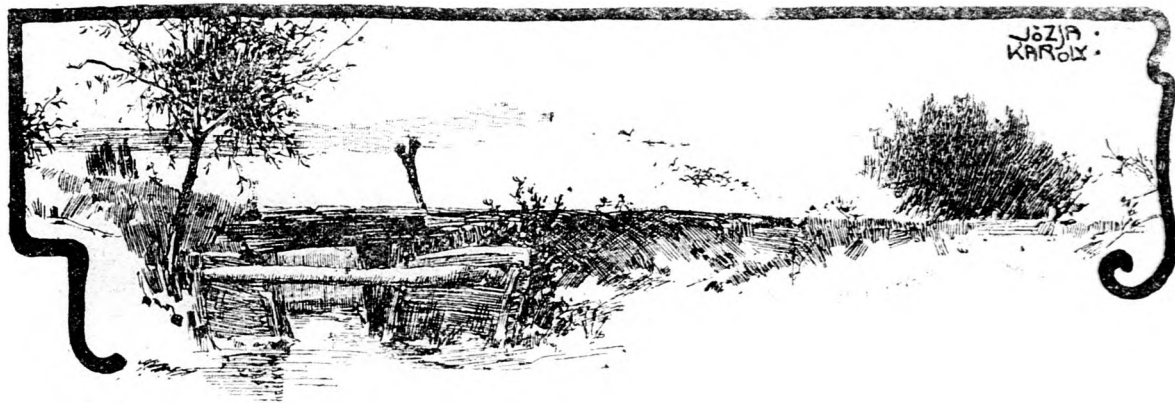
Ekegyártás terén legelső rangú
magyar gyártmány fe-
lülmulja még a legneve-
zetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjük árjegyzéket, mivel ez az összes
talajmívelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egy-
általán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes,
szakszerű és minden gazdának értékes felvilágo-
sításokat nyújt és díjmentesen küldetik.

Rövidített levélcím:

„AGRARIA“ Budapest, V., Váci-ut 2.

Sürgőnyezim: „AGRARIA“ Budapest.

A mukdeni csata.

(Folyt. és vége.)

Minden közelből jövő lövegzugásra a tüzérek hátrafutnak és lehajolnak vagy a sáncok mögé vetik magukat. Egy pillanat alatt történik. A tisztek is lehajolnak; ösztönszerű mozdulat ez. Rögtön utána az ágyuk manővere tovább folyik, rendszeren, gyorsan, hangtalanul, valami napszámosmunka szabályosságával. Műhely munkásai nem mozognak nagyobb nyugalommal és biztonsággal a gépeik körül, mint ezek a tüzérek az ágyuk körül. Nem gondolnak jobban a veszedelemmel, mint valami vonatvezető a vasuti szerencsétlenségre vagy a tengerész a sülyedésre. Nem különös japáni erény ez. A másik oldalon az oroszok ugyanezt csinálják. A katona pszichológiája a csatában sokkal egyszerűbb, semmint az ember gondolná. A hadsereg parasztokból, munkásokból, diákokból, mindenfajta emberből való, akik a rendes életben nem mind hősök — még a japániak sem. Nincs talán egyetlen katona sem, aki, amíg polgári életét éli, ne reszketne a rémülettől, ha célzó puskákkal látja magát szembe. És mégis valamennyien együtt hősök. Ez azért van, mert a háboru rendes munkává lesz; munkává, a melyben azért vesz részt mindenki, mert éppen mindenki részt vesz benne. Az emberi alkalmazkodás képessége meglepő. A bombázott város népessége hozzászokik a bombázáshoz és úgy él benne tovább. Port-Arturban, a mikor nem hullott bomba, a parti sétányok teli voltak hintókkal. Azt mondták az emberek: szünetet tartanak a bombázásban, menjünk sétálni! — Mintha csak azt mondták volna: Megállt az eső, menjünk sétálni!

Es még egy más érzés is van a katonában, az optimizmus érzése, amely közös minden emberben, amely nélkül az élet elviselhetetlen volna és ez az a homályos meggyőződés, hogy a szerencsétlenség inkább másokat ér.

Nagy tömeg embert érnek szakadatlanul betegségek, néha végtelen kínos szerencsétlenségek; a föld tulajdonképpen mézszárszék és a gyilkolás elől senki sem menekülhet; egymásután tűnnek el az emberek, mégis, senki sem törődik vele és mindenkit erőssé tesz az a gondolat, amelyet ezzel a közönséges monológgal fejezünk ki: „Mi az ördögöt, éppen engem érjen a baj?” Ki nem érezte még, amikor fájdalom érte, lelke mélyén azt a meglepetést, amely csak nehezen hiteti el vele a szerencsétlenséget, amely érte és ki nem mormolta ilyen pillanatokban ezeket az egoisztikus szavakat: „Éppen velem kellett történnie!”

A katona a csatatéren magával hordja azt a hitét a sorsban. A halottak és sebesültek egymást érik és aki megmarad, az a végén mindig meggyő-

ződik arról, hogy így kellett ennek lennie. A háboruhoz hozzászokik az ember, mert nagyon hasonlít az élethez. Képzeli el, hogy az élet futása mindenkire sebesebbé válik, hogy ami egy év alatt történt, megtörténik egy napon, hogy a diadalok és a katasztrófák gyorsabban követik egymást, hogy gyorsabban élünk és többen halunk meg: ez a háboru. Aki benne él, annak a számára lassankint elveszti félelmetes látszatát.

Ugy becsülik, hogy egy ember elestére háromszáz lövést kell számítani. Nos hát, ha valamilyen békés városban minden beteg vagy haló emberért háromszáz lövés dörögne, ha minden veszedelem, a mely az embert fenyegeti és elhervasztja, ha a hálók számai, amelyek az élete elfojtására vannak kifeszítve (és amelyekbe végül mégis belekerül) fizikailag megfoghatók, zajjal jelentkezők volnának, ha dörgésük és bömbölésük volna, ha füttyülnének és bögnének az emberek körül, micsoda véres csata volna a mindennapi élet! A háboruban a veszedelemnek megvan az őszintesége. Figyelmeztet az érkezésére. A katona megéri és nem fél tőle többé. Nem gondol rá és végzi a dolgát nyugodtan. Hőssé lesz anélkül, hogy észrevenné ösztönszerűen. Minden ember elérhet a hősiesség e passzív fokához, amely nélkül lehetetlen a hősiesség tisztább és határozottabb formája, az, amely a rohamra kergeti a katonákat.

Más szóval, a katona akklimatizálódik a háboruhoz. Természetes jelenség ez, a lélek öntudatlan alkalmazkodása, hasonlóan a test automatikus alkalmazkodásához, amikor nagy a hideg vagy nagy a meleg. Az emberi lélek fokozatosan eljut a veszedelem legmagasabb temperaturájának elviselésére. A hőség és a veszedelem közt való analógia annyira igaz, hogy ha az ember lövegektől sűrűn ért területre ér, izzó meleg atmoszférára kell gondolnia. Az angolok azt mondják: It is hot there! — Meleg van itt! — A francia, amikor a lövegek füttyülését hallja, ugyanezt a gondolatot ezzel a szóval fejezi ki: Ça chauffe. Aki nem tudja mi a háboru, oroszlánszivet lát minden ember mellében, aki ott van, ahol ca chauffe, pedig annak csak emberi szive van. Aki csatában áll, öntudatlanul beleéli magát a környezetébe, anélkül, hogy dicsőségére válnék; az ítélőképessége meghibbant, csak nem vette észre; olyan, mint az az ember, akinek vörös pápasszemet adtak föl és végül hozzáalkalmazkodott az új színű világossághoz és mindezt természetesnek találja. Csak amikor a csatának vége, amikor a vörös pápasszemet lehull, csak akkor tűnik fel mindaz, amit látott, minden, amit érzett, úgy, mint valami álom.

A katoná pszichológiáját éppen olyan gonddal kellene tanulmányozni, amint tanulmányozták az attasék a sztratégia, a taktika kérdéseit és a szolgálát működését. Rajta alapul a háború. A veszedelemhez való akklimatizálódás lassabb lehet vagy gyorsabb. Vajjon, ha ennek a titokzatos folyamatnak a nyitját keresnők, nem találnók-e meg a győzelem titkát?

*

Nem messzi a julingesui ütegtől, másik, fából való védőmű van. Ez a parancsnokság megfigyelő állomása, ahonnan a drótesomók minden irányba leszállanak és viszik a telefonrendeleteket az ágyukhoz. Ott fönnek vannak az üteg szemei. Vasuti sínekből készült vasketreformába zárva tisztek vizsgálják a rácson keresztül az ellenséges pozíciókat. Az oroszok eltalálni igyekeznek a fatornyot és minden percében robbannak fel köröskörül a bombáik, füstbe burkolva a tornyot. Időnkint gránátarabok hatolnak be a ketrec réseibe és nem ritkán történik, hogy egy tiszt egészen véresen kiemelkedik a vizsgálótornyból, lassan száll le a védőfalhoz illesztett bambuszlépcsőn és egyedül, apró lépésekkel közeledik az orvosi állomáshoz. A telefon pedig folytatja munkáját, tovább is adja a tüzérekhez az irányításra vonatkozó számokat.

Ha az orosz ágyuzás tulságosan pontos kezd lenni és a lövések az ágyukat közel érik, megállítják a tüzet, hogy elhitessék az ellenséggel, hogy elhallgattatta az ágyukat és az oroszok másfelé fordítják akciójukat. Nyugalom és pihenés percei ezek. A csata messzibbre távozik. A katonák a földre ülnek és diskurálnak.

Ilyenkor megfigyelik a többi üteg lövéseit. Keletről a Sisancsu szakadékában elrejtett óriási bombavető lövbőlése érkezik; azok is 28 centiméteresek. Dörögnek nyugat felé a Sahotól balra, Hoanlianpunál és a folyó jobbpartján, Chisziantonnál elhelyezett mozsarak. Hevesebben hallani közelről a Saho vasuti állomásától a rendes tüzérség lövéseit, amelyeknek fellobbanó világossága mintha a földből jönne, úgy látszik. Összevissza egy folytonos morgó dörgés az egész vidék, és a levegő reszket beléje. A puskatüz jégesőhöz hasonló kopogásával most hevesen, a fülbe tolakodva, ropogva dühösen, majd ismét lassabban, fáradtan, egyenkint kopogva, hangzik, az ember azt hihetné, hogy közeledik és távolodik; hogy vibrál, hogy kigyózik, némely percében azt az érzést kelti, hogy két lépésnyire van, hogy mindjárt itt lesz; sajátos impresszió ez amelyet a szél okoz. A gyalogság még sáncárkaiba temetkezve vár, befészkelve megerősített vonalaiban.

Minden pozíciójukon időnkint megjelennek a fehér felhők, amelyeket a szétrobbanó orosz gránátok szórnak. Eloszlanak lassan, majd újra megjelennek. Messzi, jobbfelé a Putilov-domb látható, fenyegetően, mintha megnövekedett volna és mellette az orosz pozíciókon, szintén megjelennek a fehér fellegek. Az orosz sáncművek össze vannak lyugatva, szagatva, felhasítva. És délután két órakor füstgomolyok is emelkednek a magastá, lassan, de mind szélesebbre növekedve. Hanjapu lángban áll. Ezen a vidéken az oroszoknak raktáraik vannak. Csakugyan, kevésbé utóbb ijesztő detonáció hallatszik. Mire a nap leszáll, Sahopu, Paochavacsu, aztán Komiton, majd Sonlancsu is tüzet fog. Az egész lát-határ egy láng.

Tragikusan száll le az éjszaka. Február ulolsó napja és jeges a hideg. A lövések lángja mindenfelé világít. Az orosz puskatüz gyengül és rohamot határoznak el. Egy kínai kunyhó ablakából homá-

Füredés közben.

lyos mécsvilág látszik. Odabenn a vezérkar tanácskozik a legközelebbi intézkedések felett. . .

Az orosz erőt tulságos kicsire becsülték. A rohamot visszaverték, visszaverték az utána következőt is és azután még néhányat. A Putilov-dombnak még több áldozatra volt szüksége.

Barzini Luigi

(Vége.)

Képeinkhez.

Fürdés közben. Nemesak munka után, de fürdés közben is édes a pihenés. Jóska pedig az édes fürdésközti pihenést arra használta, hogy oda állott Józsa Károly festő bácsi elé, aki egy kis tollal úgy lepingálta, akár a fényképező masina.

Huszár vagyok édes rózsám, az is maradok, lepingált a festő bácsi ámde nem ragyog. Nem látszik

Huszár vagyok, édes rózsám...

a fényes kardom, sem a szép pitykés dolmányom. Csak lekapott a plajbásszal, nem is hittem, hogy lemázol, mégis itt vagyok.

Apróságok.

Az orosz trónörökös — süket. A lemergi lengyel lapok pétervári tudósítások a'apján azt írják, hogy az orvosok a kis Alexis orosz trónörökösnel veleszületett süketiséget fedeztek fel. A bajra úgy lettek az orvosok figyelmesek, hogy nemrégiben egy szemle alkalmával, amelyre a trónörökös is elvitték, a gyermek az ágyudörgésre egyáltalán nem figyelt, mintha nem is hallaná. A dajka, aki a dolgot észrevette, rögtön jelentést tett tapasztalatáról, mire a cár megvizsgáltatta a nagyherceget és az orvosok konstatálták, hogy a gyermek teljesen süket.

Fecske és galamb versenye. Érdekes kísérletet tettek a napokban Anversben, hogy megtudják: a fecske gyorsabban száll-e a postagalambnál? Az eredmény meglepő volt. A kísérletező megjelölte a háza eresze alatt fészkelő fecskék egyikének a szárnyát, azután átadta a madarat annak az embernek, aki a compiégnei galambkedvelő-szövetségnek kétszázötven kosárból álló galamb-szállítmányát Compiégnebe kísérte. Itt a fecskét néhány galambbal együtt utnak eresztették másnap reggel egynegyed nyolckor. A fecske nyolc óra huszonhárom perckor már Anversben volt s újra elfoglalta fészket, a galambok azonban csak tizenkettőfél órakor érkeztek meg. A fecske ilyenformán egy óra és nyolc perc alatt tette meg a kétszázharmincöt kilométer utat, vagyis percenként 3455 métert haladt, a galambok pedig csak kilencszázhuszonkét métert.

Számrejtvény.

— Lengyel Ferencről. —

9,	8,	7.	Cserépedénynek fényt ez ad;		
3,	26,	1,	2. Délben a szakács tálalgat;		
15,	16,	14,	23. Fejünknek ez a trónusa;		
	5,	17,	18. Ennek a ló birtokosa;		
	12,	4,	28. A szomjas földre nagy áldás;		
27,	10,	29,	6. Négy király volt ily' koronás;		
30,	20,	11,	25,	32. Házi eszköz, víztermelő;	
19,	34,	33,	13,	28. Férfi neve, előkelő;	
			31,	24. Nyelvünkben ez egy kötőszó;	
			21,	22,	23. Ennyi, mondják, mézből sem jó;
			25,	17,	26. Testünk alulsó végtagja;
			1—35.	Pósa Lajos egy sóhaja.	

Megfejtési határidő 1905. augusztus hó 13.

A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.

A „Független Ujság“ 30. számában közölt talány megfejtése:

„Nem félünk a némettől!“

Helyesen fejtették meg: Balassa Etelka, Szakács Eszti, Horog Klárka, Beké Piroška, Péterfyné Lasztaméry Mariska, özv. Bódićsné Simon Juliánna, Lakatos Dénésné ifj., Tóth Károly, Benedek Antal, Vaska Ferenc, Béres György, Németh István, Vakareszku István, Renner Antal, Varró Elek, Dobos András, Kodzsa Pál, Simon Ferenc, Vetési Ferenc, Józsa András.

A sorshuzásnál özv. Bódićsné Simon Juliánna neve jött ki elsőnek, kinek a kitűzött jutalom gyanánt egy regénykötetet küldöttünk.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Öreg Kovács János. Kedves öreg bátyám, mi mindenkör örömmel teszünk szolgálatot, ha tehetünk. Ez alkalommal is megtettük azt amit kért, bár ez nem igen szokás és nem is volna szabad, de hát azért vagyunk mi a magyar ember barátja, hogy ahol csak lehet segítsünk. Legyenek nyugodtan, a lapot kapják új évig rendszeren, akkor pedig a János bátyám ígérését is elvárjuk. — **Ifj. Szita Mihály.** Az előfizetést megkaptuk, de idősb. Szita Mihályné címére, amint ezelőtt volt. Ha valamely lapszám hiányzik azt írja meg, hogy elküldjük. Üdvözet. — **Weiszman József gépész.** A két hiányzó számot postára adtuk. Köszönjük a szép székelyregény iránt való érdeklődését. Bizony nincs szebb a világon, mint a kedves csengésű tiszta magyar szó, még a regényben is. — **Arián Károly.** Cimváltozását bejegyeztük. — **Hromek Mihály.** Előfizetése rendben van. A lapok rendszeren mennek címére. Ha mégis valamelyik szám hiányzanék, csak írja meg, mert szívesen pótoljuk. Címe: Bart (Esztergom megye.) van jegyezve, azt hisszük ez helyes cím? Üdvözet. — **Szabó J. János.** Aki vitriolt ivott, annak enyhítő gyanánt olajat kell beadni, míg az orvosi segély megérkezik. Aki lúgkóval mérgezte meg magát, annak az orvosi segély megérkezéséig borkősavat adunk. Kereskedésben is kapható. — **Sárkány Alajos.** Magyar tüzellel van megírva, de nekünk politizálni nem szabad, mert lapunk nem politikai lap, mely irányt szab, hanem csupán krónikás, amely följegyzik az eseményeket, hogy mik történtek.

Ezt különben is észrevehette. Mi nem irunk a politikai eseményekről előre, csupán ami megtörtént, az följegyezzük egyszerű szavakkal. Ez nem pohóztatás, nem feltűzés, de jobb mindezeknél, mert mindenkinek legkönyvebb eligazodni az események után. A kéziratot ha tetszik vissza küldjük és ha még küld valamit, az inkább népies tárcsa vagy népdal legyen. Ezt, ha jó, mindenkor szívesen fogadjuk. — **Molnár Vendel.** Amivel vádol annak éppen az ellenkezője igaz. Mi nem vesszük könnyen a dogot, hanem a sorsjegyszámokat, úgy amint leírta elküldjük a Kővári bankháznak, mint ismerős bizalmasoknak. Ott ráírják, hogy nyert, vagy nem nyert. A választ még minden alkalommal megadtuk. A számokat huzásról-huzásra nem tarthatjuk meg, mert azt keresztül írják, amint pontosan utána néztek az eredménynek. Legcélszerűbb éppen ezért egy levelező-lapon beküldeni. Ez olcsóbb és célszerűbb is. Választ a jövő számba adjuk. — **K. S. Kétegyháza.** A keresztény központ az átvételt a legjobb akarattal tette, hogy még mindég veszteség van bizonyára nem heverte ki a szöve. a korábbi évek hanyag vezetését. Ha nem akarják fenntartani a szövetkezetet, úgy az alapszabályokban meghatározott számú tag írásban kérje az elnököt a rendkívüli közgyűlés összehívására közlővén egyúttal a tárgysorozatot melyet ezen gyűlésen tárgyalatni kívánnak. — **R. Gy. Gyulakeszi.** Főszerkesztőnk Olaszországba ment egy hónapra és önküldé érdemleges választ, utbaigazítást nem adhatunk. Tessék várni vagy máshol tudakozódni.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete jelentése 1905. aug. 4.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Husneműek: marhahus 112—128 K., vidéki borjúhus 120—136 K., sertéshus 150—156 K., szalonna füstölt 160—165 K., szalonna, olvasztani való 150—152 K., hárj 160—164 K., sertézsír 150—152 K. — **Füstölthús:** (vidéki) kg.-ja 1.60—1.80 K., hazai sonka 1.60—2. K.

Baromfi-félék: élő tyúk ——— K., rántani való csirke 1.40—2.40 K., sütni való csirke 2.50—3.—— K., kacsza, hizott 2.40—5.20 K., lud, hizott 8.——12. K., pulyka, hizott ——— K., páronkint. Vágott hizott liba 1.50—1.70 K., vágott hizott kappan, kacsza és pulyka 1.90—2.60 K. kg.-ként.

Budapesti piaci árok.

Babona. (Árok métermázsánként értendők). *Buza* 16.——17.60 K. *Rozsa* 12.85 K-tól 12.90 K-ig. *Árpa* 12.——K-tól 12.20 K-ig, jobb m. nőségű 12.40 K-tól 13.——K-ig. *Zab* 13.40—14.——K. *Tengeri* 15.40 K.

Tojás: bácskai 75—75 K., erdélyi apróbb áru 73.——73 K ládánként. (1440 drb.) Apadt ——— K., meszes: — K.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonáru) sárga 8.——9.—— K. rózsa I. 5.20—5.60 K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt ——— mm.-ként.

Teavaj: (centrifugál) 2.30—2.50 K., főzővaj 1.50—1.80 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 20—24 fillér.

Legjobb és legolcsóbb

gazdasági takaréktűzhely

Munkácsy-féle szabad. és a nm. földművelésügyi ministerium által 600 koronás első díjjal kitüntetett takaréktűzhely. Megrendelhető

MARKHÓT JENŐ

magánmérnök műszaki irodájában

Budapest, VIII., József-körút 36. Műhely VI., Szív-u. 3—7.

„PARAGON“

a legjobb minőségű **sűrű gépenőzsir**, mert **csontolajjal** van vegyítve és **savmentes**: tehát a **cséplőgép** és **locomobil tengelyeit hőnfutástól és savmarástól megmenti.**

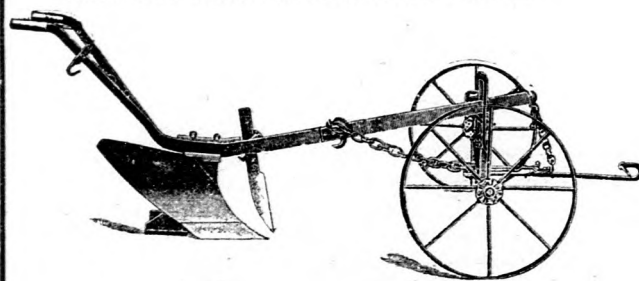
Szine fehér, teljesen szag- és üledékmentes; óriási kenőképessége folytán a legolcsóbb kenőanyag. Szétküldés 1, 5, 10, 25 kg.-os dobozokban 50, 100, 180 és 250 kg.-os hordókban. — Kapható:

SCHOTTOLA ERNŐ

==== **cégnél** ====
BUDAPEST, Andrásy-ut 2.

☛ Mintával és bővebb felvilágosítással készséggel szolgálók. ☛

==== **Egyvasu egytetemes ekék** ====
Két és több barázdás ekék

BÄCHER RUDOLF kizárólagos ekegyára

Magyarországi vezérképviselő **Szücs Zsigmond** Budapest, VI., Nagymező-u. 68.

Minden részükben elsőrendű acélananyagból a leg-tökéletesebb szerkezettel

Tégelyacél-fejekkel, melyek eltörhetetlenségeért szavatosságot vállalnak. Különösen tartósnak bizonyult, háromréteges (compound) páncél acél-lemez kormánylapokkal, melyekre a legragadósabb örd sem tapad. Gondosan edzett, feltűnően hosszú ideig eltartó szántóvasakkal. — **Figyelemre méltó újdonság:** Bächer „D“-jegű javított szerkezetű eketaligája teljesen **pormentesen csukott agyakkal** önműködő kenőszelencével; közönséges eketaligák ellenében **ötszörös tartósságot** biztosítanak. Különlegességek **rétművelő-eszközökben.** Boronák, kapáló- és töltőgetőgépek, porhanyítók, rögtörők. Árjegyzéket készséggel küldök.

Alfa-Separator Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám.

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Alfa Laval Separatoraival eddig több mint 500 első díjat nyertek. — Évi gyártás körülbelül 45000 darab.

1904. évi forgalom: 22,000 bál.

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét
a budapesti

gyapju-aukeziókra

melyek minden évben **julius és szeptember**
hónapokban tartatnak meg.

Az aukeziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapju-küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

HELLER M. S TÁRSA

GYAPJUÁRVERÉSI VÁLLALAT

Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 13. szám.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK

A KIADÓHIVATALBAN

BUDAPEST, ÜLLOI-UT 25.

A miskolci országos baromfi-kiállításon
diszoklevéllel kitüntetett

sárga orpingtonok faj-
tisza tenyésztőjásai

12 darabonkint, patent esomagolással és
postai szállítással 10 koronáért kaphatók

Szilassy Elemér-nél
Verebély, Bars megye.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Strassfurti kainitot,

Strassfurti kálitrágyasót 40% káli

tartalommal, továbbá

mindennemű egyéb

Műtrágyafélét, azonkívül

Rézgáliczot (98—99%) elismert kitűnő
minőségben legolesőbban

szállít a

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar
részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.